AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
NAZİRLƏR KABİNETİ

QƏRAR

“Təbii inhisar subyektlərinin sahibkarlıq fəaliyyətinin nəticələrinə dair təqdim etdikləri maliyyə hesabatlarının forması və təqdim edilməsi Qaydası”nın təsdiq edilməsi haqqında

“Azərbaycan Respublikası Rəqabət Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2023-cü il 8 dekabr tarixli 1051-VIQ nömrəli Qanununun tətbiqi və bununla əlaqədar bəzi məsələlərin tənzimlənməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2024-cü il 23 yanvar tarixli 2451 nömrəli Fərmanının 2.5.10-cu yarımbəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır:**

1. “Təbii inhisar subyektlərinin sahibkarlıq fəaliyyətinin nəticələrinə dair təqdim etdikləri maliyyə hesabatlarının forması” təsdiq edilsin (əlavə olunur).

2. “Təbii inhisar subyektlərinin sahibkarlıq fəaliyyətinin nəticələrinə dair maliyyə hesabatlarının təqdim edilməsi Qaydası” təsdiq edilsin (əlavə olunur).

3. Bu Qərar 2024-cü il iyulun 1-dən tətbiq edilir.

Əli Əsədov
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Bakı şəhəri, “ 19 ” “ dekabr ” 2024-cü il

№ 529

Azərbaycan Respublikası
Nazirlər Kabinetinin 2024-cü il
“ 19 ” dekabr tarixli
529 nömrəli Qərarı ilə
təsdiq edilmişdir.

Təbii inhisar subyektlərinin sahibkarlıq fəaliyyətinin nəticələrinə dair təqdim etdikləri maliyyə hesabatlarının

FORMASI

Azərbaycan Respublikası Rəqabət Məcəlləsinin 39.7-ci maddəsində nəzərdə tutulan maliyyə hesabatları aşağıdakı komponentlərdən ibarətdir:

1. “Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat” (əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə);
2. “Mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabat” (əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə);
3. “Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat” (əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə);
4. “Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat (birbaşa və ya dolayı metod)” (əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə);
5. “Seçilmiş izahlı qeydlər”.

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat

manatla

Bölmə/ maddə №-si	**Bölmə/maddələrin adı**	**Hesabat dövrü üzrə**	**Əvvəlki dövr üzrə**	**İzahedici qeydlərin nömrəsi**
	Cəmi aktivlər, o cümlədən			
1	**Uzunmüddətli aktivlər**			
10.	Qeyri-maddi aktivlər			
11.	Torpaq, tikili və avadanlıqlar			
12.	İnvestisiya mülkiyyəti			
13.	Bioloji aktivlər			
14.	Təbii sərvətlər			
15.	İştirak payı metodu ilə uçota alınmış investisiyalar			
16.	Təxirə salınmış vergi aktivləri			
17.	Uzunmüddətli debitor borcları			
18.	Sair uzunmüddətli maliyyə aktivləri			
19.	Sair uzunmüddətli aktivlər			

2	**Qısamüddətli aktivlər**			
20.	Ehtiyatlar			
21.	Qısamüddətli debitor borcları			
22.	Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri			
23.	Sair qısamüddətli maliyyə aktivləri			
24.	Sair qısamüddətli aktivlər			
3	**Kapital**			
30.	Ödənilmiş nominal (nizamnamə) kapital			
31.	Emissiya gəliri			
32.	Geri alınmış kapital (səhmlər)			
33.	Kapital ehtiyatları			
34.	Bölüşdürülməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərər)			
	Cəmi öhdəliklər, o cümlədən			
4	**Uzunmüddətli öhdəliklər**			
40.	Uzunmüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər			
41.	Uzunmüddətli qiymətləndirilmiş öhdəliklər			
42.	Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri			
43.	Uzunmüddətli kreditor borcları			
44.	Sair uzunmüddətli öhdəliklər			
5	**Qısamüddətli öhdəliklər**			
50.	Qısamüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər			
51.	Qısamüddətli qiymətləndirilmiş öhdəliklər			
52.	Vergi və sair məcburi ödənişlər üzrə öhdəliklər			
53.	Qısamüddətli kreditor borcları			
54.	Sair qısamüddətli öhdəliklər			
	Cəmi kapital və öhdəliklər			

Təbii inhisar subyektinin rəhbəri
“___”_____________20____ il

Mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabat
(xərclərin xarakteri üzrə)

manatla

Bölmə/ maddə və hesab №-si	**Göstəricilərin adı**	**Hesabat dövrü üzrə**	**Əvvəlki dövr üzrə**	**İzahedici qeydlərin nömrəsi**
60	Əsas əməliyyat gəlirləri			
61 və 73	Sair əməliyyat gəlirləri			
	Bitməmiş istehsalat və hazır məhsul ehtiyatlarındakı artımlar (azalmalar)			
	Təşkilat tərəfindən yerinə yetirilmiş və kapitallaşdırılmış işlər			
	İstifadə edilmiş material ehtiyatları			
	İşçi heyəti üzrə xərclər			
	Amortizasiya xərcləri			
	Digər əməliyyat xərcləri			
73 və 61	Sair əməliyyat xərcləri			
O cümlədən	Xaricdən maliyyələşdirilən elmi tədqiqat işləri üzrə xərclər			
	Xaricdən maliyyələşdirilən elmi tədqiqat işləri üzrə xərclər istisna olmaqla sair əməliyyat xərcləri			
62 və 74	Fəaliyyətin dayandırılmasından yaranan mənfəətlər (zərərlər)			
	Əməliyyat mənfəəti (zərəri)			
63 və 75	Maliyyə mənfəəti (zərəri)			
64 və 76	Fövqəladə mənfəət (zərər)			
81	Asılı və birgə müəssisələrin mənfəətlərində (zərərlərində) pay			
	Vergiqoymadan əvvəl mənfəət (zərər)			
90	Mənfəət vergisi			
341	Hesabat dövründə xalis mənfəət (zərər)			
	O cümlədən			

	qeyri-nəzarət payları üzrə xalis mənfəət (zərər)			
	əsas cəmiyyətin sahiblərinin mənfəəti (zərəri)			
	Digər məcmu gəlir			
	Məcmu gəlir (xalis mənfəətin (zərərin) və digər məcmu gəlirin cəmi)			
	O cümlədən			
	qeyri-nəzarət payları üzrə xalis mənfəət (zərər)			
	əsas cəmiyyətin sahiblərinin mənfəəti (zərəri)			

Təbii inhisar subyektinin rəhbəri
“___”_____________20____ il

Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat

manatla

	İzahedici qeydlərin nömrəsi	Ödənilmiş nizam-namə kapitalı	Emissiya gəliri	Geri alınmış kapital (səhmlər)	Kapital ehtiyatları					Bölüşdü-rülməmiş mənfəət (ödənil-məmiş zərər)	Cəmi
					yenidən qiymətlən-dirilmə üzrə ehtiyat	məzənnə fərqləri üzrə ehtiyat	qanunve-ricilik üzrə ehtiyat	nizam-namə üzrə ehtiyat	digər ehtiyatlar		
Əvvəlki hesabat dövrünün əvvəlinə olan qalıq											
Əvvəlki hesabat dövründə uçot siyasətində dəyişikliklər və ya əhəmiyyətli səhvlərlə bağlı düzəlişlər											
Səhvlərin düzəldilməsindən sonra əvvəlki hesabat dövrünün əvvəlinə qalıq											
Əvvəlki hesabat dövründə xalis mənfəət (zərər)											
Mülkiyyətçilərin kapital qoyuluşları											
Mülkiyyətçilər arasında kapitalın bölüşdürülməsi (dividendlər)											

Geri alınmış kapital (səhmlər) üzrə əməliyyatlar											
Kapitalın maddələri arasında köçürmələr											
Sair məcmu gəlir											
Əvvəlki hesabat dövrü üzrə kapitalda dəyişikliklərin cəmi											
Əvvəlki hesabat dövrünün sonuna qalıq											
Hesabat dövründə xalis mənfəət (zərər)											
Mülkiyyətçilərin kapital qoyuluşları											
Mülkiyyətçilər arasında kapitalın bölüşdürülməsi (dividendlər)											
Geri alınmış kapital (səhmlər) üzrə əməliyyatlar											
Kapitalın maddələri arasında köçürmələr											
Sair məcmu gəlir											
Hesabat dövrü üzrə kapitalda dəyişikliklərin cəmi											
Hesabat dövrünün sonuna qalıq											

Təbii inhisar subyektinin rəhbəri *“___”_____________20____ il*

Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat
(birbaşa metod)

manatla

Bölmə/maddələrin adı	**Hesabat dövrü üzrə**	**Əvvəlki dövr üzrə**	**İzahedici qeydlərin nömrəsi**
Əməliyyat fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Malların satışından və xidmətlərin göstərilməsindən daxilolmalar			
Royaltilər, yığımlar və komisyon haqları üzrə daxilolmalar			
Digər gəlirlərdən daxilolmalar			
Əməliyyat fəaliyyətindən cəmi daxilolmalar			
Mallar və xidmətlərə görə xaricolmalar			
Əməyin ödənilməsi ilə əlaqədar ödənişlər			
Mənfəət vergisi ödənişi üzrə xaricolmalar			
Digər vergilərə görə xaricolmalar			
Əməliyyat fəaliyyətindən yaranan faiz ödənişləri üzrə xaricolmalar			
Digər ödənişlərə görə xaricolmalar			
Əməliyyat fəaliyyətindən cəmi xaricolmalar			
Əməliyyat fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti			
İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkətləri			
Torpaq, tikili və avadanlıqların, qeyri-maddi aktivlərin və digər uzunmüddətli aktivlərin satışından əldə olunan pul vəsaitlərinin daxilolmaları			
Torpaq, tikili və avadanlıqların, qeyri-maddi aktivlərin və digər uzunmüddətli aktivlərin əldə edilməsi üçün pul vəsaitlərinin xaricolmaları			
Digər müəssisələrin pay və ya borc alətlərinin və birgə müəssisədə iştirak paylarının satılmasından yaranan pul vəsaitlərinin daxilolmaları (pul vəsaitlərinin ekvivalentləri kimi nəzərə alınan və sazişlərin			

bağlanılması və ya ticarət məqsədləri üçün nəzərdə tutulmuş alətlər üzrə pul vəsaitlərinin daxilolmaları istisna olmaqla)			
Digər müəssisələrin pay və ya borc alətlərinin və birgə müəssisədə iştirak paylarının əldə edilməsi üçün ödənilən pul vəsaitlərinin xaricolmaları (pul vəsaitlərinin ekvivalentləri kimi nəzərə alınan və sazişlərin bağlanılması və ya ticarət məqsədləri üçün nəzərdə tutulmuş alətlər üzrə pul vəsaitlərinin xaricolmaları istisna olmaqla)			
Digər tərəflərə verilmiş borcların qaytarılmasından pul vəsaitlərinin daxilolmaları			
Digər tərəflərə verilmiş borclara görə pul vəsaitlərinin xaricolmaları			
Fyuçers, forvard, opsion və svop müqavilələri üzrə pul vəsaitlərinin daxilolmaları			
Fyuçers, forvard, opsion və svop müqavilələri üzrə pul vəsaitlərinin ödənişləri			
İnvestisiya fəaliyyəti ilə əlaqədar pul vəsaitlərinin fövqəladə daxilolmaları və xaricolmaları			
İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti			
Maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətdən pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Səhmlərin və digər kapital alətlərin buraxılması nəticəsində yaranan pul vəsaitlərinin daxilolmaları			
Müəssisənin öz səhmlərinin əldə edilməsi və ya yenidən alınması nəticəsində pul vəsaitlərinin xaricolmaları			
İstiqrazların, borc sənədlərinin, veksellərin, girov kağızlarının buraxılmasından və digər qısamüddətli və uzunmüddətli borcların alınmasına görə pul vəsaitlərinin daxilolmaları			
Borc şəklində alınmış məbləğlərin geri qaytarılmasına görə pul vəsaitlərinin xaricolmaları			

Məqsədli maliyyələşdirmə şəklində pul vəsaitlərinin daxilolmaları			
Məqsədli maliyyələşdirmə şəklində alınmış məbləğlərin geri qaytarılmasına görə pul vəsaitlərinin xaricolmaları			
Maliyyə icarəsi müqavilələrinin şərtlərinə əsasən əsas məbləğlər üzrə pul vəsaitlərinin xaricolmaları			
Dividendlər və buna oxşar digər ödəmələr şəklində pul vəsaitlərinin xaricolmaları			
Faizlər şəklində pul vəsaitlərinin xaricolmaları			
Maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətlər ilə əlaqədar pul vəsaitlərinin fövqəladə daxilolmaları və xaricolmaları			
Maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətdən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin artması (azalması)			
Pul vəsaitlərinin və onların ekvivalentlərinin hərəkəti			
Bank overdraftları çıxılmaqla pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin ilin əvvəlinə olan məbləği			
İl ərzində pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin artması (azalması)			
Xarici valyutaların məzənnələrinin dəyişməsinin təsiri			
Bank overdraftları çıxılmaqla pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin ilin sonuna olan qalığı			

Təbii inhisar subyektinin rəhbəri

“___”_____________20____ il

Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat
(dolayı metod)

manatla

Bölmə/maddələrin adı	**Hesabat dövrü üzrə**	**Əvvəlki dövr üzrə**	**İzahedici qeydlərin nömrəsi**
Əməliyyat fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Hesabat dövründə xalis mənfəət və ya zərər			
Aşağıdakı maddələr üzrə düzəlişlər:			
azlıq təşkil edən mülkiyyətçilərin payı			
mənfəət vergisi üzrə xərclər			
amortizasiya xərcləri investisiya fəaliyyəti ilə əlaqədar zərər (mənfəət)			
maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətə aid olan digər xərclər (gəlirlər)			
məzənnə fərqi üzrə xərclər (gəlirlər)			
faiz xərcləri (gəlirləri)			
şübhəli debitor borcları üzrə xərclər			
iddia müddəti ötmüş kreditor borclar üzrə gəlirlər			
sair qeyri-pul əməliyyatları üzrə xərclər (gəlirlər)			
Dövriyyə kapitalındakı dəyişikliklərə qədər əməliyyat fəaliyyəti üzrə xalis pul vəsaitləri			
Aşağıdakı maddələr üzrə baş verən dəyişikliklər:			
ehtiyatların azalması (artması)			
əməliyyat debitor borclarının azalması (artması)			
sair qısamüddətli aktivlərin azalması (artması)			
vergi və sair məcburi ödənişlər üzrə öhdəliklərin artması (azalması)			
əməliyyat kreditor borclarının artması (azalması)			
sair qısamüddətli öhdəliklərin artması (azalması)			
ödənilmiş (qaytarılmış) mənfəət vergisi			
ödənilmiş faizlər			

Əməliyyat fəaliyyəti ilə əlaqədar pul vəsaitlərinin fövqəladə daxilolmaları və xaricolmaları			
Əməliyyat fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti			
İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkətləri			
Torpaq, tikili və avadanlıqların, qeyri-maddi aktivlərin və digər uzunmüddətli aktivlərin satışından əldə olunan pul vəsaitlərinin daxilolmaları			
Torpaq, tikili və avadanlıqların, qeyri-maddi aktivlərin və digər uzunmüddətli aktivlərin əldə edilməsi üçün pul vəsaitlərinin xaricolmaları			
Digər müəssisələrin pay və ya borc alətlərinin və birgə müəssisədə iştirak paylarının satılmasından yaranan pul vəsaitlərinin daxilolmaları (pul vəsaitlərinin ekvivalentləri kimi nəzərə alınan və sazişlərin bağlanılması və ya ticarət məqsədləri üçün nəzərdə tutulmuş alətlər üzrə pul vəsaitlərinin daxilolmaları istisna olmaqla)			
Digər müəssisələrin pay və ya borc alətlərinin və birgə müəssisədə iştirak paylarının əldə edilməsi üçün ödənilən pul vəsaitlərinin xaricolmaları (pul vəsaitlərinin ekvivalentləri kimi nəzərə alınan və sazişlərin bağlanılması və ya ticarət məqsədləri üçün nəzərdə tutulmuş alətlər üzrə pul vəsaitlərinin xaricolmaları istisna olmaqla)			
Digər tərəflərə verilmiş borcların qaytarılmasından pul vəsaitlərinin daxilolmaları			
Digər tərəflərə verilmiş borclara görə pul vəsaitlərinin xaricolmaları			
Fyuçers, forvard, opsion və svop müqavilələri üzrə pul vəsaitlərinin daxilolmaları			
Fyuçers, forvard, opsion və svop müqavilələri üzrə pul vəsaitlərinin ödənişləri			

İnvestisiya fəaliyyəti ilə əlaqədar pul vəsaitlərinin fövqəladə daxilolmaları və xaricolmaları			
İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti			
Maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətdən pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Səhmlərin və digər kapital alətlərin buraxılması nəticəsində yaranan pul vəsaitlərinin daxilolmaları			
Müəssisənin öz səhmlərinin əldə edilməsi və ya yenidən alınması nəticəsində pul vəsaitlərinin xaricolmaları			
İstiqrazların, borc sənədlərinin, veksellərin, girov kağızlarının buraxılmasından və digər qısamüddətli və uzunmüddətli borcların alınmasına görə pul vəsaitlərinin daxilolmaları			
Borc şəklində alınmış məbləğlərin geri qaytarılmasına görə pul vəsaitlərinin xaricolmaları			
Məqsədli maliyyələşdirmə şəklində pul vəsaitlərinin daxilolmaları			
Məqsədli maliyyələşdirmə şəklində alınmış məbləğlərin geri qaytarılmasına görə pul vəsaitlərinin xaricolmaları			
Maliyyə icarəsi müqavilələrinin şərtlərinə əsasən əsas məbləğlər üzrə pul vəsaitlərinin xaricolmaları			
Dividendlər və buna oxşar digər ödəmələr şəklində pul vəsaitlərinin xaricolmaları			
Faizlər şəklində pul vəsaitlərinin xaricolmaları			
Maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətlər ilə əlaqədar pul vəsaitlərinin fövqəladə daxilolmaları və xaricolmaları			
Maliyyələşdirmə üzrə fəaliyyətdən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin artması (azalması)			
Pul vəsaitlərinin və onların ekvivalentlərinin hərəkəti			
bank overdraftları çıxılmaqla pul vəsaitləri və onların			

ekvivalentlərinin ilin əvvəlinə olan məbləği			
İl ərzində pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin artması (azalması)			
Xarici valyutaların məzənnələrinin dəyişməsinin təsiri			
Bank overdraftları çıxılmaqla pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin ilin sonuna olan qalığı			

Təbii inhisar subyektinin rəhbəri
“___”____________20____ il

Təbii inhisar subyekti tərəfindən əlavə olaraq aşağıdakı hesabat təqdim edilməlidir:

Hesabat dövrünün sonuna təqdim olunan hesabat

manatla

Sıra №-si	Göstəricilərin adı	İlin əvvəlinə	Hesabat dövrünün sonuna	İzahedici qeydlər
1.	**Cəmi aktivlər, o cümlədən**			
2.	**Uzunmüddətli aktivlər**			
2.1.	əsas vəsaitlər (torpaq, tikili və avadanlıqlar, investisiya mülkiyyəti və sair)			
2.2.	qeyri-maddi aktivlər			
2.3.	uzunmüddətli debitor borclar			
2.4.	sair uzunmüddətli aktivlər			
3.	**Qısamüddətli aktivlər**			
3.1.	mal-material ehtiyatları			
3.2.	pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri			
3.3.	qısamüddətli debitor borclar			
3.4.	sair qısamüddətli aktivlər			
4.	**Kapital**			
4.1.	nizamnamə kapitalı			
4.2.	əlavə ödənilmiş kapital			
4.3.	dövlət investisiyaları			
4.4.	bölüşdürülməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərər)			
5.	**Cəmi öhdəliklər, o cümlədən**			
6.	**Uzunmüddətli öhdəliklər**			
6.1.	kredit və borc öhdəlikləri			
6.2.	uzunmüddətli kreditor borclar			
6.3.	sair uzunmüddətli öhdəliklər			
7.	**Qısamüddətli öhdəliklər**			
7.1.	kredit və borc öhdəlikləri			
7.2.	vergi və sair məcburi ödənişlər üzrə öhdəliklər			
7.3.	qısamüddətli kreditor borclar			
7.4.	sair qısamüddətli öhdəliklər			
8.	**Cəmi kapital və öhdəliklər**			

9.	**Gəlirlər (ƏDV ilə)**			
9.1	dövlət büdcəsindən ayrılan vəsaitlər və onların istifadə istiqamətləri			
9.2.	təbii inhisar fəaliyyəti üzrə məhsulların satışından əldə edilmiş gəlir			
9.3.	təbii inhisar fəaliyyətinə aid olmayan digər fəaliyyət üzrə məhsulların satışından əldə edilmiş gəlir			
10.	**Müştərilərə geri ödənilmiş vəsaitlər**			
10.1.	müştərilərin müraciətlərinə əsasən geri ödənilmiş vəsaitlər			
10.2.	məhkəmə qərarlarına əsasən geri ödənilmiş vəsaitlər			
10.3.	sair səbəblərdən geri ödənilmiş vəsaitlər			
11.	**İnvestisiya layihələrinə ayrılan vəsaitlər**			
11.1.	investisiya layihəsinin adı			
11.2.	investisiya layihəsinin məqsədi			
11.3.	investisiya layihəsinin icra edilməsinin proqnozlaşdırılan nəticəsi			
11.4.	investisiya layihəsinin başlanma və istifadəyə verilməli olduğu tarix (ay, il)			
11.5.	investisiya layihəsinin dəyəri (o cümlədən ehtimal olunan dəyəri) (manatla)			
11.6.	investisiya layihəsinin icraçısı olduğu podratçı təşkilatın adı (belə hal olduqda)			
11.7.	investisiya layihəsi ilə bağlı keçirilmiş satınalmaların növü (belə hal olduqda)			
11.8.	hesabat dövrünə qədər ayrılmış vəsait (manatla)			
11.9.	hesabat dövründə ayrılmış vəsait — sahibkarlıq fəaliyyəti hesabına			

	(o cümlədən cari hesabat ilinin sonunadək ayrılması nəzərdə tutulan vəsait)	dövlət büdcəsindən ayrılan vəsait	
		digər mənbələr hesabına (mənbə göstərilmək şərtilə)	
11.10.	hesabat dövrünə qədər yerinə yetirilmiş işin dəyəri (manatla)		
11.11.	investisiya layihəsi üzrə yerinə yetirilmiş işin həcmi (%-lə)		

Təbii inhisar subyektinin rəhbəri
“___”____________20____ il

Azərbaycan Respublikası
Nazirlər Kabinetinin 2024-cü il
“ 19 ” dekabr tarixli
529 nömrəli Qərarı ilə
təsdiq edilmişdir.

Təbii inhisar subyektlərinin sahibkarlıq fəaliyyətinin nəticələrinə dair maliyyə hesabatlarının təqdim edilməsi

Q A Y D A S I

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu Qayda Azərbaycan Respublikası Rəqabət Məcəlləsinin (bundan sonra – Məcəllə) 39.7-ci maddəsinə uyğun olaraq hazırlanmışdır və təbii inhisar subyektlərinin sahibkarlıq fəaliyyətinin nəticələrinə dair maliyyə hesabatlarının təqdim edilməsi qaydasını müəyyən edir.

1.2. Təbii inhisar subyektləri maliyyə hesabatlarını (3 aylıq, 6 aylıq, 9 aylıq və illik) bu Qayda ilə müəyyən edilmiş formaya uyğun tərtib edirlər.

1.3. Bu Qaydada istifadə olunan anlayışlar Məcəllə və Azərbaycan Respublikasının digər normativ hüquqi aktları ilə müəyyən olunmuş mənaları ifadə edir.

2. Təbii inhisar subyektlərinin maliyyə hesabatlarının məzmunu

2.1. Təbii inhisar subyektlərinin sahibkarlıq fəaliyyətinin nəticələrinə dair təqdim etdikləri maliyyə hesabatlarına (rüblük əsasla, ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə) aşağıdakılar daxil edilir:

2.1.1. “Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat”;

2.1.2. “Mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabat”;

2.1.3. “Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat”;

2.1.4. “Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat (birbaşa və ya dolayı metod)”;

2.1.5. “Seçilmiş izahlı qeydlər”.

2.2. Adıçəkilən maliyyə hesabatlarına əlavə olaraq təbii inhisar subyekti tərəfindən təqdim edilən “Hesabat dövrünün sonuna təqdim olunan hesabat”a aşağıdakılar daxil edilir:

2.2.1. uzunmüddətli aktivlər;

2.2.2. qısamüddətli aktivlər;

2.2.3. kapital;

2.2.4. uzunmüddətli öhdəliklər;

2.2.5. qısamüddətli öhdəliklər;

2.2.6. gəlirlər (ƏDV ilə);

2.2.7. müştərilərə geri ödənilmiş vəsaitlər;

2.2.8. investisiya layihələrinə ayrılan vəsaitlər.

2.3. Təbii inhisar subyektlərinin sahibkarlıq fəaliyyətinin nəticələrinə dair təqdim etdikləri maliyyə hesabatlarının qeydlərinə həmin hesabatlarda əks etdirilmiş hissələr üzrə hesabat dövründə baş vermiş dəyişiklikləri özündə əks etdirən ətraflı məlumatlar (hər bir əməliyyat üzrə məbləğləri ayrı-ayrılıqda göstərilməklə) daxil edilir.

3. Təbii inhisar subyektlərinin maliyyə hesabatlarının tərtibi qaydası

3.1. Təbii inhisar subyektləri sahibkarlıq fəaliyyətinin nəticələrinə dair təqdim etdikləri maliyyə hesabatlarını ("Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat", "Mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabat", "Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat" və "Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat") bu Qayda ilə müəyyən olunmuş formaya uyğun məlumatları özündə ehtiva edən göstəriciləri daxil etməklə tərtib etməlidirlər.

3.2. "Hesabat dövrünün sonuna təqdim olunan hesabat" aşağıda qeyd olunan formaya uyğun tərtib edilməlidir.

3.2.1. **"1. Cəmi aktivlər, o cümlədən":** Bu bənddə "2. Uzunmüddətli aktivlər" və "3. Qısamüddətli aktivlər" bəndlərinin cəmi əks etdirilir.

3.2.2. **"2. Uzunmüddətli aktivlər":**

3.2.2.1. "əsas vəsaitlər (torpaq, tikili və avadanlıqlar, investisiya mülkiyyəti və sair)" – əmlak (torpaq, tikili və avadanlıqlar, investisiya mülkiyyəti), xüsusi maşın texnikası, nəqliyyat vasitələri və digər əsas vəsaitlər əks etdirilir;

3.2.2.2. "qeyri-maddi aktivlər" – patentlər, lisenziyalar, nou-hau, proqram təminatı məhsulları, əmtəə nişanları və digər qeyri-maddi aktivlər əks etdirilir;

3.2.2.3. "uzunmüddətli debitor borclar" – müştərilərlə qarşılıqlı münasibətdə yaranan 12 aydan artıq olan debitor borclar əks etdirilir;

3.2.2.4. "sair uzunmüddətli aktivlər" – 3.2.2.1-3.2.2.3-cü yarımbəndlərə daxil olmayan aktivlər əks etdirilir.

3.2.3. **"3. Qısamüddətli aktivlər":**

3.2.3.1. "mal-material ehtiyatları" – xammal, yanacaq, ehtiyat hissələri, tikinti materialları və digər mal-material ehtiyatları əks etdirilir;

3.2.3.2. "pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri" – kassada və bank hesablarında olan pul vəsaitləri, qiymətli kağızlar (səhmlər, istiqrazlar) və digər pul vəsaitləri (və onların ekvivalentləri) əks etdirilir;

3.2.3.3. "qısamüddətli debitor borclar" – müştərilərlə qarşılıqlı münasibətdə yaranan 12 aydan az olan debitor borclar əks etdirilir;

3.2.3.4. "sair qısamüddətli aktivlər" – 3.2.3.1-3.2.3.3-cü yarımbəndlərə daxil olmayan aktivlər əks etdirilir.

3.2.4. **"4. Kapital":**

3.2.4.1. "nizamnamə kapitalı" – payların (pul ifadəsində) məcmusunun dəyəri əks etdirilir;

3.2.4.2. "əlavə ödənilmiş kapital" – dövlətdən alınmış, lakin nizamnamə kapitalı kimi qeydiyyata alınmamış pul vəsaitləri əks etdirilir;

3.2.4.3. “dövlət investisiyaları” – qeyri-maliyyə aktivləri formasında investisiyalar, dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilmiş investisiyalar, dövlət zəmanəti ilə beynəlxalq maliyyə təşkilatları tərəfindən maliyyələşdirilmiş investisiyalar və digər kapital əks etdirilir;

3.2.4.4. “bölüşdürülməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərər)” – əldə edilmiş xalis mənfəətin (zərərin) (pul ifadəsində) məcmusunun dəyəri əks etdirilir.

3.2.5. **“5. Cəmi öhdəliklər, o cümlədən”:** Bu bənddə “6. Uzunmüddətli öhdəliklər” və “7. Qısamüddətli öhdəliklər” bəndlərinin cəmi əks etdirilir.

3.2.6. **“6. Uzunmüddətli öhdəliklər”:**

3.2.6.1. “kredit və borc öhdəlikləri” – dövlətdən alınmış borc vəsait, xarici kredit təşkilatlarına 12 aydan artıq olan borc öhdəliklər əks etdirilir;

3.2.6.2. “uzunmüddətli kreditor borclar” – istifadə edilmiş tikinti, ticarət, material, nəqliyyat, kommunal və digər xidmətlərə görə yaranan 12 aydan artıq olan borc öhdəliklər əks etdirilir;

3.2.6.3. “sair uzunmüddətli öhdəliklər” – 3.2.6.1-ci və 3.2.6.2-ci yarımbəndlərə daxil olmayan 12 aydan artıq olan borc öhdəlikləri əks etdirilir.

3.2.7. **“7. Qısamüddətli öhdəliklər”:**

3.2.7.1. “kredit və borc öhdəlikləri” – dövlətdən alınmış borc vəsait, xarici kredit təşkilatlarına 12 aydan az olan borc öhdəliklər əks etdirilir;

3.2.7.2. “vergi və sair məcburi ödənişlər üzrə öhdəliklər” – ƏDV, bəyan edilməmiş ƏDV, əmlak vergisi, mənbədən tutulan vergi, torpaq vergisi, gəlir vergisi, iqtisadi və maliyyə cərimələri və bu qəbildən olan digər 12 aydan az olan borc öhdəliklər əks etdirilir;

3.2.7.3. “qısamüddətli kreditor borclar” – istifadə edilmiş tikinti, ticarət, material, nəqliyyat, kommunal və digər xidmətlərə görə yaranan 12 aydan az olan borc öhdəliklər əks etdirilir;

3.2.7.4. “sair qısamüddətli öhdəliklər” – 3.2.7.1-3.2.7.3-cü yarımbəndlərə daxil olmayan 12 aydan az olan borc öhdəliklər əks etdirilir.

3.2.8. **“8. Cəmi kapital və öhdəliklər”:** Bu bənddə “4. Kapital” və “5. Cəmi öhdəliklər, o cümlədən” bəndlərinin cəmi əks etdirilir.

3.2.9. **“9. Gəlirlər (ƏDV ilə)”:**

3.2.9.1. “Dövlət büdcəsindən ayrılan vəsaitlər və onların istifadə istiqamətləri” – təbii inhisar subyektinə dövlət büdcəsindən ayrılan vəsaitlər və onların xərc istiqamətləri əks etdirilir;

3.2.9.2. “Təbii inhisar fəaliyyəti üzrə məhsulların satışından əldə edilmiş gəlir” – müştərilərlə qarşılıqlı münasibətdə Məcəllənin 36.1-ci maddəsi ilə müəyyən edilmiş fəaliyyət sahəsi üzrə məhsulun satışından əldə olunmuş pul vəsaiti əks etdirilir;

3.2.9.3. “Təbii inhisar fəaliyyətinə aid olmayan digər fəaliyyət üzrə məhsulların satışından əldə edilmiş gəlir” – müştərilərlə qarşılıqlı münasibətdə Məcəllənin 36.1-ci maddəsi ilə müəyyən edilməyən fəaliyyət sahəsi üzrə məhsulun satışından əldə olunmuş pul vəsaiti əks etdirilir.

3.2.10. **“10. Müştərilərə geri ödənilmiş vəsaitlər”:**

3.2.10.1. “Müştərilərin müraciətlərinə əsasən geri ödənilmiş vəsaitlər” – müştərilərlə qarşılıqlı münasibətdə məhsulun satışından əldə olunmuş pul vəsaitindən müştərilərin müraciətlərinə əsasən geri ödənilmiş pul vəsaiti əks etdirilir;

3.2.10.2. “Məhkəmə qərarlarına əsasən geri ödənilmiş vəsaitlər” – müştərilərlə qarşılıqlı münasibətdə məhsulun satışından əldə olunmuş pul vəsaitindən məhkəmə qərarlarına əsasən geri ödənilmiş pul vəsaiti əks etdirilir;

3.2.10.3. “Sair səbəblərdən geri ödənilmiş vəsaitlər” – müştərilərlə qarşılıqlı münasibətdə məhsulun satışından əldə olunmuş pul vəsaitindən sair səbəblərdən geri ödənilmiş pul vəsaiti əks etdirilir.

3.3. **“11. İnvestisiya layihələrinə ayrılan vəsaitlər”:**

3.3.1. Təbii inhisar subyekti tərəfindən hər bir investisiya layihəsi üzrə ayrı-ayrılıqda doldurulmaqla formaya (investisiya layihəsinin adı, məqsədi, icra edilməsinin proqnozlaşdırılan nəticəsi, başlanma və istifadəyə verilməli olduğu tarix, dəyəri (o cümlədən ehtimal olunan dəyəri), icraçısı olduğu podratçı təşkilatın adı və keçirilmiş satınalmaların növü (belə hal olduqda), habelə investisiya layihəsi üzrə hesabat dövrünə qədər ayrılmış vəsait, hesabat dövründə ayrılmış vəsait (o cümlədən cari hesabat ilinin sonunadək ayrılması nəzərdə tutulan vəsait), hesabat dövrünə qədər yerinə yetirilmiş işin dəyəri və həcmi) uyğun tərtib edilir.

3.4. Təbii inhisar subyektləri zəruri hesab etdikləri halda “Hesabat dövrünün sonuna təqdim olunan hesabat”ın 2-4-cü, 6-cı və 7-ci bəndləri üzrə müvafiq əlavələri daxil edə bilərlər.

3.5. “Hesabat dövrünün sonuna təqdim olunan hesabat”ın 11-ci bəndi hər investisiya layihəsi üzrə ayrı yarımbəndlərdə təqdim edilir.

3.6. Təbii inhisar subyektləri “Seçilmiş izahlı qeydlər”də sahibkarlıq fəaliyyətinin nəticələrinə dair təqdim etdikləri maliyyə hesabatları (“Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat”, “Mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir haqqında hesabat”, “Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat” və “Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat”) üzrə məlumatların açıqlanmasını təqdim edir.

4. Təbii inhisar subyektlərinin maliyyə hesabatlarının təqdim edilməsi qaydası

Təbii inhisar subyektləri sahibkarlıq fəaliyyətinin nəticələrinə dair maliyyə hesabatlarını rəqabət orqanına rüb bitdikdən (hesabat tarixindən) sonrakı növbəti ayın 20-dək yazılı və ya elektron qaydada təqdim etməlidirlər.

5. Yekun müddəa

Təbii inhisar subyektlərinin sahibkarlıq fəaliyyətinin nəticələrinə dair maliyyə hesabatlarını müəyyən edilmiş qaydada və vaxtda təqdim etməmələri sübut olunduqda, rəqabət orqanı qanunvericiliyə uyğun olaraq tədbirlər görür.